

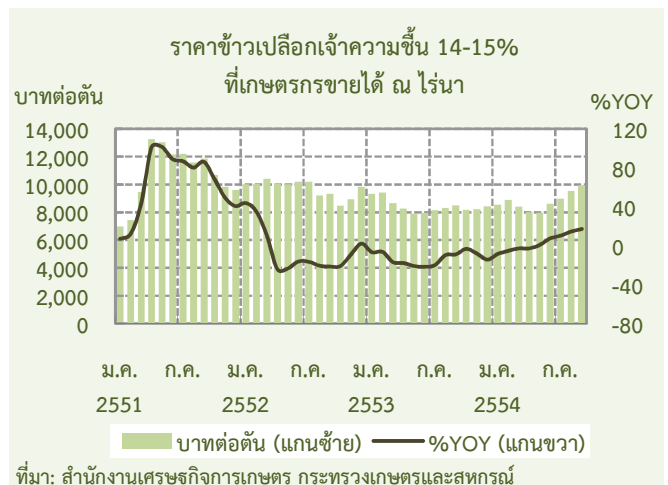
ในเดือนพฤศจิกายน 2554 ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศ ซึ่งเป็นราคานอกโครงการรับจำนำ สูงขึ้นต่อเนื่องจากเดือนก่อน และระยะเดียวกันปีก่อน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากผลผลิตลดลง เนื่องจากผลผลิตบางส่วนได้รับความเสียหายจากอุทกภัยที่ช้งนานกว่าทุกปี ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนนำข้าวเปลือกไปจำนำกับทางการที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศยังต่ำกว่าราคารับจำนำ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ขายข้าวนอกโครงการรับจำนำ และใช้สิทธิเยี่ยวน้ำท่วมจากภาครัฐไปก่อนแล้ว อีกทั้งความต้องการข้าวไทยจากต่างประเทศลดลง เนื่องจากราคาส่งออกข้าวไทยอยู่ในระดับสูงมากเมื่อเทียบกับราคาในตลาดโลก

แนวโน้มราคาข้าวไทย ปี 2555 คาดว่า สูงขึ้นจากปีก่อนหากรัฐบาลไทยคงดำเนินนโยบายยกระดับราคาข้าวเปลือกภายในประเทศต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ขึ้นกับแนวทางในการระบายสต็อกข้าวของทางการไทยในระยะต่อไปและสถานการณ์ผลผลิตข้าวโลก เป็นสำคัญ

1. ภาวะราคาข้าว

1.1 เดือนพฤศจิกายน 2554

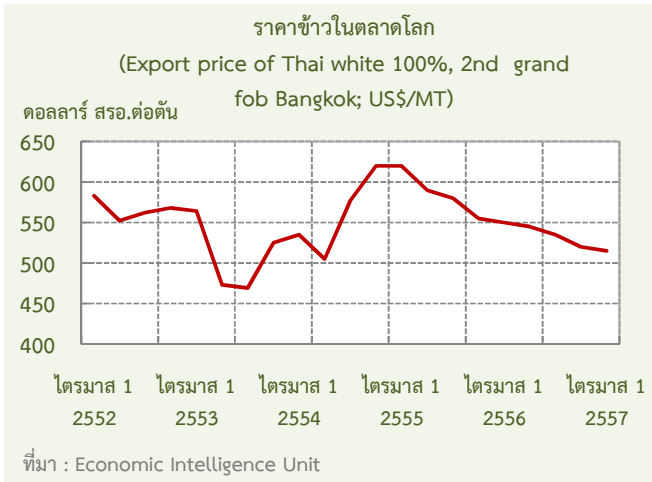
ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศเดือนพฤศจิกายน 2554 ซึ่งเป็นราคานอกโครงการรับจำนำ สูงขึ้นต่อเนื่องจากเดือนก่อนและระยะเดียวกันปีก่อน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากผลผลิตลดลง เนื่องจากผลผลิตบางส่วนได้รับความเสียหายจากอุทกภัยที่ช้งนานกว่าทุกปี ประกอบกับเกษตรกรบางส่วนนำข้าวเปลือกไปจำนำกับทางการที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า โดยราคาข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 14-15% เฉลี่ยตันละ 10,305 บาท เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนที่เฉลี่ยตันละ 10,217 บาท และสูงขึ้นเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 25.2 ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ เฉลี่ยตันละ 15,219 บาท เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนที่เฉลี่ยตันละ 14,265 บาท และสูงขึ้นเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 15.4 สำหรับราคาข้าวเปลือกเหนียวนาปี แม้จะลดลงเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน แต่ยังอยู่ในระดับสูงคือเฉลี่ยตันละ 13,390 บาท อย่างไรก็ตาม ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศยังต่ำกว่าราคารับจำนำ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ขายข้าวนอกโครงการรับจำนำ และใช้สิทธิเยี่ยวน้ำท่วมจากภาครัฐไปก่อนแล้ว อีกทั้งความต้องการข้าวไทยจากต่างประเทศลดลง เนื่องจากราคาส่งออกข้าวไทยอยู่ในระดับสูงมากเมื่อเทียบกับราคาในตลาดโลก

1.2 แนวโน้มราคาข้าว

ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศ ปี 2555 คาดว่า สูงขึ้นจากปีก่อน หากรัฐบาลไทยคงดำเนินนโยบายยกระดับราคาข้าวเปลือกภายในประเทศต่อเนื่อง ซึ่งอาจขยายระยะเวลาของโครงการฯ จากเดิมสิ้นสุดเดือนกุมภาพันธ์ 2555 เพื่อให้ครอบคลุมเกษตรกรที่ผลผลิตได้รับความเสียหายจากอุทกภัยในช่วงการเพาะปลูก อย่างไรก็ตาม ขึ้นกับแนวทางในการระบายสต็อกข้าวของทางการไทยในระยะต่อไปเป็นสำคัญ

ด้านราคาส่งออกข้าวไทย คาดว่า สูงขึ้นตามต้นทุนรับซื้อข้าวเปลือก ขณะที่ราคาข้าวในตลาดโลกอาจไม่สูงขึ้นมาก เพราะปริมาณผลผลิตข้าวและข้าวสาลีโลกอยู่ในเกณฑ์ดี อีกทั้งการแข่งขันในตลาดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นหลังจากอินเดียกลับมาส่งออกได้เป็นปกติ

2. ปัจจัยกำหนดราคา

2.1 ปัจจัยเชิงโครงสร้าง

ความต้องการภายในประเทศ ชะลอลงตามการชะลอการรับซื้อของโรงสีและพ่อค้าข้าว เนื่องจากเส้นทางการขนส่งหลักประสบทกภัยไม่เอื้ออำนวยต่อการขนส่ง ประกอบกับเพื่อรูดนโยบายระบายข้าวในสต็อกของรัฐ ขณะที่ความต้องการข้าวไทยจากต่างประเทศลดลงจากเดือนก่อนและระยะเดียวกันปีก่อน เนื่องจากราคาส่งออกข้าวไทยอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้ผู้นำเข้าข้าวในต่างประเทศบางส่วนโดยเฉพาะกลุ่มข้าวขาวและข้าวหนึ่งหันไปนำเข้าข้าวจากอินเดียที่ราคาถูกกว่าไทยถึงตันละ 120 ดอลลาร์ สรอ.แทน โดยเดือน พฤศจิกายน 2554 ไทยส่งออกข้าวปริมาณ 661,439.1 ตัน ลดลงร้อยละ 27.7 เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน อย่างไรก็ตาม ในช่วง 11 เดือนแรก ไทยส่งออกข้าวจำนวนทั้งสิ้น 10.2 ล้านตัน จากเป้าหมายทั้งปีของทางการที่ 9-9.5 ล้านตัน ทั้งนี้ United States Department of Agriculture (USDA) คาดว่า ปริมาณการค้าข้าวโลกปี 2554/55 มีจำนวน 32.9 ล้านตัน ลดลงจาก 34.4 ล้านตันในปีก่อน ตามปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น 9.8 ล้านตัน

	ปริมาณการผลิต การบริโภค และสต็อกข้าวโลก (หน่วย: ล้านตันข้าวสาร)			
	2552/53	2553/54	2554/55	
			พยากรณ์ ต.ค.54	พยากรณ์ พ.ย.54
ผลผลิต	440.5	451.2	461.4	461.0
บริโภค	434.7	445.5	455.3	456.4
การค้า	31.6	34.4	33.0	32.9
สต็อก	94.2	97.9	101.4	100.6

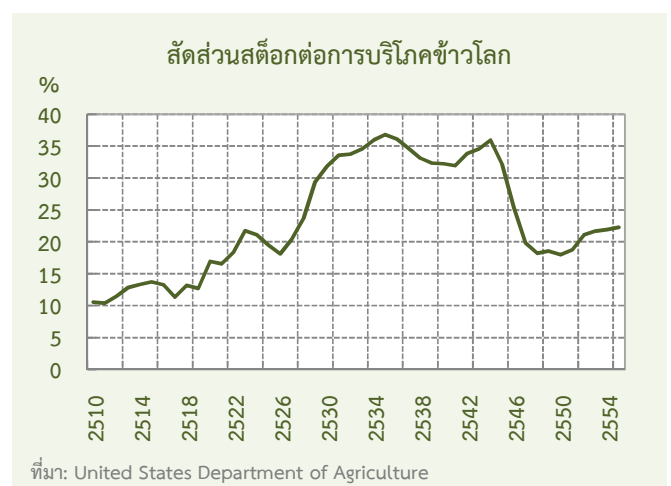
ที่มา: United States Department of Agriculture

การผลิต ผลผลิตข้าวเปลือก เดือนพฤศจิกายน 2554 ลดลงเมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน เนื่องจากผลผลิตในบางพื้นที่โดยเฉพาะภาคเหนือตอนล่างและภาคกลางเสียหายจากอุทกภัย

2.2 ปัจจัยระยะปานกลาง

สินค้าคงคลัง ในเดือนนี้ USDA คาดว่า สต็อกข้าวไทย ณ สิ้นปี 2554 มีปริมาณ 6.0 ล้านตัน ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับ 6.1 ล้านตันปีก่อน แต่สูงกว่าเฉลี่ย 10 ปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม USDA คาดว่า สต็อกข้าวไทยจะเพิ่มขึ้น เป็น 8.0 ล้านตันในปีหน้า โดยเฉพาะสต็อกของรัฐ สำหรับสัดส่วนสต็อกข้าวโลกต่อความต้องการบริโภคปรับตัวสูงขึ้นเป็นลำดับ

มาตรการทางการค้า โครงการรับจำนำข้าวเปลือกของรัฐบาลไทย ในระดับราคาสูงกว่าราคาตลาดมาก และสูงกว่าช่วง Commodity Boom ปี 2551 คือ ข้าวเปลือกเจ้า ตันละ 15,000 บาท ข้าวเปลือกหอมมะลิ ตันละ 20,000 บาท และข้าวเปลือกเหนียวตันละ 16,000 บาท มีส่วนช่วยรักษากำลังซื้อให้แก่เกษตรกร โดยตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม 2554 ถึงสิ้นเดือนนี้มีเกษตรกรนำข้าวเปลือกมาจำนำแล้วจำนวน 2.6 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ของผลผลิตทั้งหมด ทั้งนี้ คาดว่าในเดือนหน้าปริมาณข้าวเปลือกเข้าร่วมโครงการจะเพิ่มขึ้นมาก ตามการเปิดจุดรับจำนำเพิ่มขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาจุดรับจำนำไม่เพียงพอของทางการรวมทั้งทางการอาจอนุญาตรับจำนำยั้งฉางดังเช่นปีที่ผ่านมา

2.3 ปัจจัยระยะสั้น

สภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝนที่เพิ่มขึ้นมากจากปีก่อน ทำให้เกิดอุทกภัยในหลายพื้นที่ รวมถึงเส้นทางคมนาคมหลักเป็นอุปสรรคในการขนส่งข้าวไปยังส่วนกลางเพื่อส่งออก และส่งผลทำให้สต็อกข้าวของผู้ค้าข้าวบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาได้รับความเสียหาย อย่างไรก็ตาม คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อสต็อกข้าวโดยรวม เนื่องจากผู้ค้าข้าวบางส่วนระบายออกไปช่วงก่อนหน้า ประกอบกับสต็อกข้าวของผู้ค้าข้าวรายใหญ่ได้รับผลกระทบน้อย เนื่องจากมีการเตรียมแผนรองรับและที่ตั้งของโกดังส่วนใหญ่สูงกว่าระดับน้ำท่วมถึง

จัดทำโดย: น.ส.ดวงทิพย์ ศิริกาญจนารักษ์ เศรษฐกรอาวุโส
ส่วนเศรษฐกิจภาค สำนักงานภาคเหนือ
E-mail: DoungtiS@bot.or.th
โทรศัพท์ 0-5393-1147